

N.F.S. Grundtvigs prædiken 3. søndag i fasten

Taler

Nikolai Frederik Severin Grundtvig
Forfatter, teolog, digter

Dato

28. februar 1864

Sted

Vartov Kirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Lukasevangeliet kapitel 11, vers 14-28

- 1 Splidagtige Riger forgaar og splidagtige Huse forfalder.

Det er efter Dagens Evangelium et guddommeligt Sandheds-Ord, og jo mere vi af Erfaring kjender Rigers og Huses Skjæbne paa Jorden, des klarere ser vi denne Sandhed stadfæstet. Dette synes nu vel at være en meget sørgelig Sandhed, netop for os danske Kristne, der vil være Medborgere af to Riger, som begge synes at høre til de splidagtigste i hele Verden; men Gud ske Lov! at vi kan sige med Sandhed: det er dog kun et bedrageligt Skin, medens det kristelige og det danske Rige, hvert i sit Slags, er de enigste af alle Riger paa Jorden, og derhos indbyrdes saa fredelige, at man godt kan være Borgere i dem begge, da det ene er aandeligt og det andet verdsligt, uden at misunde eller bestride hinanden.

Men, siger Verden, er det ikke dog en urokkelig Kjendsgjerning, at det saakaldte Kristi Rige har været fuldt af Splidagtighed gennem mange Aarhundreder? og at det saakaldte danske Rige nu alt anden Gang i samme Menneske-Alder er saa splidagtigt med sig selv, som to hinanden modsatte Riger kan være, saa at, hvis splidagtige Riger ej kan bestaa, maa netop disse to Riger nødvendig snart forgaa? Dette beviser imidlertid kun, at der har hersket en falsk Forestilling baade om det kristelige og om det danske Rige, og at vi selv har været delagtige i den falske Forestilling, og maa komme ud af den, for vi kan se Sandheden og glæde os ved den.

Ja, mine Venner, Herren sagde ogsaa efter Dagens Evangelium: er Satan blevet splidagtigt med sig selv, hvorledes kan hans Rige da blive bestandigt? og dette gjælder om enhver Konge og enhver Borger, som tager Del i Kongens Splidagtighed med sig selv, saa hvad de kalder deres Rige, kan umulig bestaa. Det maa nu vist nok være langt fra os noget Øjeblik at tænke, at det kristelige

Riges Konge, Vorherre Jesus Kristus, har været, er eller kan blive splidagtig med sig selv, da han er den lyslevende guddommelige Sandhed i egen Person; men ganske anderledes var det med Paven i Rom, som længe gjaldt for Vorherres Jesu Kristi Statholder og Sætte-Konge paa Jorden; thi han var aabenbar splidagtig med sig selv, idet han vilde paa en Gang to Umuligheder, den ene, at Kristi aandelige Rige tillige skulde være et verdsligt Rige, og at dette Rige skulde være enigt og bestandigt, skjønt det ligesom Verdens Tyranners ikke var grundet paa Frivillighed, men paa Tvang, og først naar denne papistiske Surdej er aldeles udfejet, saa vi hverken vil have et Kristus-Rige af denne Verden eller andre end frivillige Medborgere, med samme Herre, Tro og Daab, først da kan vi se, at det er Tant med alle Rygterne om Splidagtighed i dette Rige, der har en evig Bestandighed.

Og hvad nu det danske Rige angaar, som er et verdsligt Rige, og kan som saadant hverken have en evig Bestandighed eller en fuldkommen Enighed, saa ser vi dog strax, at det er det enigste af alle Verdens-Rigerne, naar vi kommer i Hu, baade at det oprindeligt er grundet paa Frivillighed og at dets virkelige Udstrækning aldrig har været større end denne Frivillighed bestod, saa at det saakaldte splidagtige danske Rige, som aabenbar er i Færd med at forgaa, kun var enten Indbildning i vore Kongers og til Dels i vore egne Hjærner, som om vi med Tvang og andre verdslige Midler kunde skabe et enigt Rige af splidagtige Dele, medens det alt en Gang i vore Dage har vist sig, hvad nu igjen med Guds Hjælp skal vise sig, at der ingen steds paa Jorden hersker større Enighed end imellem os, som har og vil have Konge, Tungemaal og Love til fælles, og at der med denne Enighed følger en Kraft og en Lykke, som borger os for, at gamle Danmarks Rige skal i Bestandighed ikke overgaas af noget Verdens-Rige, men skal, saa vidt muligt, dele Skæbne og Lykke med Vorherres Jesu Kristi fri aandelige Rige paa Jorden.

Vist nok er der ogsaa indenfor Rigets Grænser en sørgelig Splidagtighed, i det en Del, enten fordi de er af fremmed Byrd eller fordi de endnu holde fast ved den falske Indbildning, (som vil) at vi enten skal gjøre Danmarks Rige større end det nogen Sinde virkelig har været eller kan blive, eller vi skal rent opgive gamle Danmarks Rige. Men naar man forlanger af os, at vi, for at tilintetgjøre denne Splidagtighed, skal blive splidagtige med os selv, og paa en Gang forsvare og opgive Danmarks Rige, da enten veed man slet ikke, hvad man siger, eller man staar i Pagt med Folkets og Rigets Fjender, og maa da bestrides under et med dem, og skal lige saa sikkert overvindes, som de, der under kristeligt Skin

forlange, at vi skal være aandelige Medborgere af dem, der vil have Kristi Rige enten opgivet eller udstrakt til alle dem, man kan lokke eller true til at kalde sig Kristne.

70

Saaledes kan vi da baade rolig og trøstig høre paa den Sandhed: at splidagtige Riger forgaa og splidagtige Huse forfalde, naar vi kun er helbredte for den ulyksalige Splidagtighed i vort eget Inderste, hvorunder Haand og Hjærte gaar hver sine Veje, og sætter os i bestandig Modsigelse og Strid med os selv. Og Gud ske Lov! at Erfaringen nu har lært os, at denne Splidagtighed helbredes fra Grunden af ved kristelig-dansk Oplysning, som med Guds Hjælp daglig mere skal udbrede sig og vinde Magt hos os til Enighed baade om aandelige og verdslige Ting, og til Lykke for vort Borgerskab baade i gamle Danmark og i det ny Jerusalem. Amen, i Vorherres Jesu Navn, Amen!

75

80

Kilde

N. F. S. Grundtvigs Sidste Prædikener i Vartov Kirke 1861-72, et Udvalg ved C. J. Brandt, Vol 1. København: Karl Schønbergs Forlag, 1880. Digitalisering: Det Kgl. Bibliotek

85

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

3. søndag i fasten, Den anden slesvigske krig 1864, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 1800-tallet

90

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/n-f-s-grundtvigs-praediken-3-sondag-i-fasten>

95

100

105